

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การที่รัฐบาลต้องเข้ามาทำหน้าที่ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆหลายด้านและการเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าวได้มีความสำคัญมากขึ้นเมื่อระบบเศรษฐกิจขยายตัวใหญ่ขึ้น ในการทำหน้าที่ดังกล่าว รัฐบาลจำเป็นต้องใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีรายได้ ประเด็นที่สำคัญในที่นี้คือ รัฐบาลจะหาเงินรายได้จากแหล่งใด และการหารายได้นั้นจะมีผลกระทบอย่างไรต่อเศรษฐกิจส่วนรวม โดยทั่วไปรายได้ของรัฐบาลส่วนใหญ่ได้มาจากประชาชน ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งรายได้ของรัฐบาล ได้แก่ รายได้จากภาษีอากรและรายได้ที่ไม่มีภาษีอากร

รายได้ของรัฐบาลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รายได้จากภาษีอากร(tax revenue)
  2. รายได้ที่ไม่มีภาษีอากร(non-tax revenue) ซึ่งได้แก่ รายได้ที่รัฐบาลได้รับการขายสิ่งของและบริการ รายได้จากรัฐพาณิชย์ และรายได้อื่นๆ เช่น ค่าเสตมป์ และค่าปรับ เป็นต้น
- แต่รายได้หลักของรัฐบาลที่สำคัญได้แก่ รายได้ที่จัดเก็บมาจากภาษีอากรต่างๆทั้งจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นๆโดยแต่ละหน่วยงานจะมีรายได้จากการเก็บภาษีดังนี้

ตารางที่ 1.1 การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในปี 2535-2553

หน่วย : ล้านบาท

ปี	แหล่งที่มาของรายได้รัฐบาล				
	กรมสรรพากร	กรมสรรพสามิต	กรมศุลกากร	หน่วยงาน อื่นๆ	รวมทั้งหมด
2535	261,042.00	102,028.00	86,246.00	76,048.00	525,364.00
2536	300,805.00	125,789.00	105,910.00	75,603.00	608,107.00
2537	366,957.00	138,670.00	116,872.00	85,047.00	707,546.00
2538	444,512.00	155,308.00	128,548.00	86,775.00	815,143.00
2539	508,832.00	167,160.00	129,543.00	89,756.00	895,291.00
2540	518,620.00	180,168.00	104,160.00	106,101.00	909,049.00
2541	498,966.00	155,564.00	69,338.00	91,813.00	815,681.00
2542	452,317.00	163,892.00	68,095.00	109,042.00	793,346.00
2543	461,322.00	168,822.00	87,195.00	100,257.00	817,595.00
2544	499,711.00	177,600.00	92,838.00	104,617.00	874,766.00
2545	544,281.00	208,153.00	98,629.00	108,375.00	959,437.00
2546	627,682.00	246,641.00	111,819.00	118,485.00	1,104,627.00
2547	772,236.00	275,773.00	106,122.00	135,747.00	1,289,880.00
2548	937,149.00	279,395.00	110,403.00	147,472.00	1,474,420.00
2549	1,057,200.00	274,095.00	96,232.00	153,996.00	1,581,524.00
2550	1,119,194.00	287,231.00	90,625.00	206,724.00	1,703,775.00
2551	1,276,080.00	278,303.00	99,602.00	183,659.00	1,837,643.00
2552	1,138,565.00	291,221.00	80,288.00	174,224.00	1,684,297.00
2553	1,264,584.00	405,862.00	97,148.00	235,453.00	2,003,047.00

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2555)

จากตารางที่ 1.1 จะเห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่ของรัฐบาลมาจากการเก็บภาษีอากร ซึ่งกรมสรรพากรเป็นผู้จัดเก็บ ในปี 2540 กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีได้ 518,620 ล้านบาท แต่ในปี 2541 และ ปี 2542 จัดเก็บได้ลดลง หลังจากปี 2542 กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นเรื่อยๆ ยกเว้นในปี 2552 มีปริมาณการจัดเก็บที่ลดลง สำหรับการจัดเก็บของกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร และหน่วยงานอื่นๆ ก็ยังเก็บได้ในปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับกรมสรรพากร นอกจากรายได้จากสรรพากรจะจัดเก็บได้มากที่สุดแล้ว กรมสรรพากรยังมีแนวโน้มการจัดเก็บที่สูงมากขึ้นทุกปี จึงนับเป็นรายได้หลักที่สำคัญของประเทศ

ตารางที่ 1.2 ภาษีอากรแยกตามประเภทของภาษี ปี 2535-2553

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ประเภทภาษี							
	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	ภาษีการค้า	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	อากรแสตมป์	รายได้อื่นๆ
2535	52,945	87,273	2,884	37,783	66,614	9,629	3,781	134
2536	57,237	103,975	3,448	2,739	112,582	16,764	3,876	184
2537	67,651	133,268	3,603	1,441	134,791	21,227	4,752	224
2538	86,190	157,078	3,196	1,082	163,122	28,311	5,284	249
2539	109,396	172,235	3,430	572	184,227	33,410	5,286	276
2540	115,137	162,655	5,322	264	195,813	34,286	4,734	408
2541	122,945	99,480	5,316	342	232,388	35,241	2,992	263
2542	106,071	108,820	10,872	186	201,976	21,311	2,824	258
2543	91,790	145,554	10,739	126	192,510	17,015	3,351	236
2544	101,136	149,677	17,154	84	215,158	12,852	3,408	242
2545	108,371	170,415	19,128	99	228,196	13,715	4,122	236
2546	117,309	208,859	21,773	45	261,306	12,757	5,348	286
2547	135,155	261,890	31,935	-	316,134	20,024	6,820	278
2548	147,352	329,516	41,178	-	385,718	26,304	6,816	266
2549	170,079	374,689	56,524	-	417,772	30,623	7,268	244
2550	192,795	384,619	65,735	-	434,272	34,406	7,137	230
2551	204,847	460,650	74,033	-	503,439	25,133	7,724	254
2552	198,095	392,172	90,712	-	431,775	18,099	7,488	223
2553	208,374	45,465	67,599	-	502,176	22,892	8,735	243

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2555)

จากตารางที่ 1.2 หากพิจารณาจากประเภทภาษีแล้วพบว่า กรมสรรพากรจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคลและอันดับสามได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ถึงแม้ว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากจะเก็บได้เป็นอันดับสาม แต่ก็ยังเป็นภาษีที่มีความสำคัญนับตั้งแต่มีการใช้ประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 ซึ่งปัจจุบันก็ยังมีภาษีอยู่ และยังปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรื่อยๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี และมีความเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับความสำคัญของภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาคืออธิบายได้ดังนี้

1. สามารถแก้ปัญหาการกระจายรายได้ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีที่มีบทบาท สำคัญในการแก้ปัญหาการกระจายรายได้ เนื่องจากเป็นภาษีทางตรงที่ผลภาระภาษีให้ผู้อื่นได้ยาก การที่รัฐบาลจะเก็บภาษีได้มากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเสียภาษี (tax capacity) กล่าวคือ ผู้มีรายได้มากเสียภาษีมาก ผู้มีรายได้น้อยเสียภาษีน้อย เป็นการสร้างความเป็นธรรมให้กับ ประชาชน

2. แหล่งรายได้ของรัฐบาล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีทางตรง และเป็นแหล่ง รายได้ที่สำคัญของรัฐบาล จากตารางที่ ในปี 2549 รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาทั้งสิ้น 170,179 ล้านบาท ต่อมาในปี 2550 2551 2552 และปี 2553 จัดเก็บได้ 192,795 204,847 198,095 และ 208,374 ล้านบาท ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดามีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากระดับรายได้ของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือ มี ความสามารถในการเสียภาษีเพิ่มขึ้น แต่จะมีปี 2552 รายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตกลงอาจ เนื่องมาจากรัฐบาลประกาศยกเว้นอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจาก 100,000 บาทเป็น 150,000 บาท ทำให้เก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตกลง ดังนั้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจึงมีความสำคัญมาก และในอนาคตก็จะมีบทบาทมากขึ้นในการเป็นแหล่งรายได้ของรัฐบาล

3. รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเครื่องมือทางการคลัง ชนิดหนึ่งที่ใช้รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เช่น รัฐบาลประกาศให้บุคคลที่มีรายได้ไม่เกิน 150,000 บาทแรก ไม่ต้องจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ก็จะทำให้กระตุ้นการใช้จ่ายของประชาชน มากขึ้น ผู้ผลิตมีรายได้มากขึ้น เป็นผลให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น นำไปสู่เศรษฐกิจที่ดียิ่งขึ้น นอก

จากนั้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดายังเป็นตัวรักษาเสถียรภาพโดยอัตโนมัติ กล่าวคือ ภาษีเงินได้บุคคลอัตราก้าวหน้าสามารถช่วยลดความผันผวนและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้โดยอัตโนมัติ เพราะในเศรษฐกิจรุ่งเรืองคนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้นด้วย รายได้ที่นำมาจับจ่ายใช้สอยได้หลังจากเสียภาษีแล้ว จึงมีน้อยกว่าที่ควร ช่วยลดการใช้จ่ายในการบริโภค และค้ำประกันมูลค่ารวมลงในทางกลับกันในช่วงเศรษฐกิจซบเซา รายได้ของคนในประเทศจะลดลง ดังนั้นจึงเสียภาษีในอัตราที่ต่ำลงเงินได้ที่พ้นภาระภาษีแล้วและนำมาใช้จ่ายจะลดลงในอัตราที่ต่ำ รายจ่ายในการบริโภคและค้ำประกันมูลค่ารวมจึงลดลงในอัตราต่ำด้วย

จากความสำคัญของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและความเกี่ยวข้องที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นว่ารัฐบาลมีการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีมาเรื่อยๆ นับตั้งแต่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และได้มีการพัฒนามาเป็นระยะๆ ตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร ดังนี้ การที่รัฐบาลใช้มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิขั้นต่ำในช่วงปี พ.ศ.2535-2553 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยพัฒนาเป็นระยะๆ ตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยตั้งแต่ปี 2535 ได้ปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีอากร ดังนี้

ตารางที่ 1.3 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2535-2541

เงินได้สุทธิ(บาท)	อัตราภาษี(ร้อยละ)
0-100,000	5
100,001-500,000	10
500,001-1,000,000	20
1,000,001-4,000,000	30
4,000,001 ขึ้นไป	37

ที่มา: จุฑาทอง จารุมิลินท (2547)

ในปี 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจไทยชะลอตัวอย่างรวดเร็ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมลดลง การบริโภคลดลง อัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้นเป็นเหตุให้

รัฐบาลต้องมีการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้นและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน โดยมาตรการทางภาษีก็เป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นเศรษฐกิจ กล่าวคือ มีการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใน 50,000 บาทแรกเพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้ และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 มีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้

ตารางที่ 1.4 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2542-2545

เงินได้สุทธิ(บาท)	อัตราภาษี(ร้อยละ)
0-50,000	0
50,001-100,000	5
100,001-500,000	10
500,001-1,000,000	20
1,000,001-4,000,000	30
4,000,001 ขึ้นไป	37

ที่มา: กรมสรรพากร (2544)

จากตารางที่ 1.4 เงินได้สุทธิ 100,000 บาทแรกนั้น ส่วนที่ต่ำกว่า 50,000 บาทไม่ต้องเสียภาษีได้รับการยกเว้น ส่วนที่เกิน 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาทแรกให้นำมาคำนวณภาษีในอัตราภาษีร้อยละ 5 เฉพาะเงินได้ส่วนสุทธิที่เกิน(เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนจากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตราฐาน 48(1) แห่งประมวลรัษฎากรเท่านั้น)

โครงสร้างอัตราภาษีดังตารางที่ 1.4 นี้ถูกใช้เรื่อยมา จนกระทั่งสรรพากรมีการปรับโครงสร้างอัตราภาษีในปี พ.ศ.2546 (บังคับใช้ 1 มกราคม 2546)ให้มีการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 80,000 บาทแรก เพื่อบรรเทาภาระภาษี ดังตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2546

เงินได้สุทธิ(บาท)	อัตราภาษี(ร้อยละ)
0-80,000	0
80,001-100,000	5
100,001-500,000	10
500,001-1,000,000	20
1,000,001-4,000,000	30
4,000,001 ขึ้นไป	37

ที่มา: กรมสรรพากร (2555)

จากตารางที่ 1.5 เงินได้สุทธิ 100,000 บาทแรกนั้น ส่วนที่ต่ำกว่า 80,000 บาทไม่ต้องเสียภาษีได้รับการยกเว้น ส่วนเงินได้สุทธิที่เกิน 80,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท จะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 เฉพาะเงินได้สุทธิส่วนที่เกิน(เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน จากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรฐาน 48(1) แห่งประมวลรัษฎากรเท่านั้น) จนกระทั่งมีการปรับโครงสร้างอัตราภาษีอีกครั้งในปี พ.ศ.2547 โดยได้มีการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 100,000 บาทแรก ดังนี้

ตารางที่ 1.6 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี2547-2550

เงินได้สุทธิ(บาท)	อัตราภาษี(ร้อยละ)
0-100,000	0
100,001-500,000	10
500,001-1,000,000	20
1,000,001-4,000,000	30
4,000,001 ขึ้นไป	37

ที่มา: กรมสรรพากร (2555)

จากตารางที่ 1.6 เงินได้สุทธิ 100,000 บาทแรกนั้น ได้รับการยกเว้นภาษีไม่ต้องเสียภาษี ส่วนที่เกิน 100,000 บาทแต่ไม่เกิน 500,000 บาทแรก แล้วนำมาคำนวณภาษีในอัตราร้อยละ 10 เฉพาะเงินได้สุทธิ(เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน จากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรฐาน 48(1) แห่งประมวลรัษฎากรเท่านั้น) หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิจากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรา 48(1) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาทแรก ในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ สำหรับเงินได้สุทธิที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

ตารางที่ 1.7 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2551-2553

เงินได้สุทธิ(บาท)	อัตราภาษี(ร้อยละ)
1-100,000	0
100,001-150,000	0
150,001-500,000	10
500,001-1,000,000	20
1,000,001-4,000,000	30
4,000,001 ขึ้นไป	37

หมายเหตุ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เงินได้สุทธิเฉพาะส่วนไม่เกิน 150,000 บาท มีผลใช้บังคับสำหรับเงินได้สุทธิที่เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2551 เป็นต้นไป (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551)

ที่มา: กรมสรรพากร (2555)

จากตารางที่ 1.7 เงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้นภาษีไม่ต้องเสียภาษี ส่วนที่เกิน 150,000 บาทแต่ไม่เกิน 500,000 บาทแรก แล้วนำมาคำนวณภาษีในอัตราร้อยละ 10 เฉพาะเงินได้สุทธิ(เงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน จากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรฐาน 48(1) แห่งประมวลรัษฎากรเท่านั้น)

การปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาดังกล่าวนี้ เนื่องจากรัฐบาลต้องการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน จึงพยายามลดภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตารางที่ 1.8 รายได้ประชาชาติ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และอัตราเงินเฟ้อ ปี 2535-2553

ปี	รายได้ประชาชาติ	ภาษีเงินได้บุคคล	
		ธรรมดา	อัตราเงินเฟ้อ
2535	2,539,239	52,945	4.1
2536	2,816,188	57,237	3.4
2537	3,166,434	67,651	5.0
2538	3,596,585	86,190	5.8
2539	3,899,034	109,396	5.9
2540	3,830,035.00	115,137.00	5.60
2541	3,647,023.00	122,945.00	8.10
2542	3,807,006.00	106,071.00	0.30
2543	4,050,205.00	91,790.00	1.60
2544	4,197,196.00	101,136.00	1.60
2545	4,597,727.00	108,371.00	0.70
2546	5,070,833.00	117,309.00	1.80
2547	5,622,640.00	135,155.00	2.70
2548	6,110,788.00	147,352.00	4.50
2549	6,826,754.00	170,079.00	4.70
2550	7,442,601.00	192,795.00	2.20
2551	7,882,493.00	204,847.00	5.50
2552	7,768,417.00	198,095.00	-0.80
2553	8,795,899.00	208,374.00	3.30

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555)

จากตารางที่ 1.8 รายได้ประชาชาติและการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในช่วงปี 2535-2553 จะเห็นว่าเมื่อระดับรายได้ของประชาชนมีแนวโน้มสูงขึ้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน โดยทั่วไปความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนในประเทศจะขึ้นอยู่กับระดับของรายได้ประชาชาติ ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ และยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล กรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษี ได้มีการ

ปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษี
อัตราหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นระยะๆ ตามภาวะ
เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น
มีจุดประสงค์ในทางปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงระดับความสามารถในการเสียภาษีของผู้มีเงินได้ และ
ก่อให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด

สำหรับสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอัตราภาษีของประเทศไทยในช่วงปี 2535-
2553 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาภาระในการเสียภาษีของประชาชน ตามสภาพเศรษฐกิจใน
แต่ละช่วงเวลาเมื่อพิจารณาถึงการเกิดภาวะเงินเฟ้อในช่วงปี 2535-2553 ในช่วงที่อัตราเงินเฟ้อสูง
ประชาชนมีรายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มสูงขึ้น ถ้ารัฐบาลมีการจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้าจะเก็บภาษีได้
มากขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อ แสดงให้เห็นว่าอัตราก้าวหน้าจะทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพทางราคา
อย่างอัตโนมัติ โดยจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นตามขนาดของรายได้ที่เป็นตัวเงิน
เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการลดอุปสงค์มวลรวมทำให้ภาวะเงินเฟ้อชะลอลงลง อย่างไรก็ตามประชาชนจะมี
รายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้นแต่รายได้ที่แท้จริงลดลง เมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้วรายได้
สุทธิที่ต้องเสียภาษีจะสูงขึ้น ถ้าภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรัฐบาลไม่ทำการแก้ไข
ปรับปรุงระบบภาษีจะทำให้ประชาชนต้องรับภาระภาษีสูงขึ้น ดังนั้น อัตราส่วนของภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาต่อรายได้ทั้งสิ้นจะสูงขึ้นเพียงใดในภาวะเงินเฟ้อ จึงขึ้นอยู่กับอัตราเงินเฟ้อและ
โครงสร้างภาษีเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลของภาวะเงินเฟ้อต่อภาระภาษีภายใต้โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคงที่
ในช่วงปี 2535-2553
2. เพื่อศึกษาผลของภาวะเงินเฟ้อต่อภาระภาษีภายใต้โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลที่เปลี่ยนแปลง
ในช่วงปี 2535-2553

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบถึงผลของภาวะเงินเฟ้อต่อภาระภาษีโดยเปรียบเทียบภายใต้โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคงที่และโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลที่เปลี่ยนแปลง เพื่อที่กรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถคาดการณ์เป็นแนวทางในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้เหมาะสมและเป็นธรรมมากที่สุด

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาผลของภาวะเงินเฟ้อต่อภาระภาษีภายใต้โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคงที่และโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลที่เปลี่ยนแปลงในช่วงปี พ.ศ.2535-2553 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary data) ซึ่งประกอบด้วย รายได้ประชาชาติปี 2535-2553 รายได้ส่วนบุคคลปี 2535-2553 และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2535-2553

1.5 นิยามศัพท์

เงินเฟ้อ คือ ภาวะการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆซึ่งระดับราคาในที่นี้หมายถึง ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไป ไม่ใช่ระดับราคาสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งระดับราคาสินค้าบางชนิดอาจลดลง บางชนิดอาจเพิ่มขึ้น แต่ระดับราคาโดยเฉลี่ยทั้งหมดแล้วจะต้องสูงขึ้น และการที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆนี้จะต้องเน้นภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน

โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคงที่ คือ การกำหนดให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละช่วงระดับเงินได้ที่ปรากฏในประมวลรัษฎากรของประเทศไทยในช่วงปี 2535-2553

โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เปลี่ยนแปลง คือ การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละช่วงระดับเงินได้ที่ปรากฏในประมวลรัษฎากรของประเทศไทยในช่วงปี 2535-2553

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ปรากฏ(T)คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละปีตั้งแต่ปี 2535-2553 ที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีปี 2542 2546 2547 และ 2551 โดยมีได้กำจัดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

ภาษีที่มีโครงสร้างภาษีคงที่(CT)คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละปีตั้งแต่ปี 2535-2553 ที่ได้กำจัดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีที่ไม่ต่อเนื่องเพราะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีในปี 2542 2546 2547 และ 2551ซึ่งเป็นการกำจัดผลกระทบโดยใช้ตัวแปรหุ่น(D)

อัตราภาษีแท้จริง คือ อัตราส่วนเทียบเป็นร้อยละของรายได้ส่วนบุคคลของผู้เสียภาษียรายได้ต่างๆกัน

อัตราภาษีแท้จริงที่ปรากฏ (T/B) คือ อัตราส่วนเทียบเป็นร้อยละระหว่างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา(T)กับรายได้ส่วนบุคคล(B)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved